

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
(Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mre.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Державна регуляторна служба
України

***Про погодження проєкту наказу
Міненерго «Про затвердження Інструкції
з забезпечення стійкості дільничних виробок
для повторного використання на вугільних
шахтах»***

Міністерство енергетики надсилає доопрацьований аналіз регуляторного впливу до проєкту наказу «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах», який був надісланий до Державної регуляторної служби України листом від 11.10.2022 № 26/1.1-25.1-15046.

Додатки: на 20 арк. в 1 прим.

Міністр

Герман ГАЛУЩЕНКО

Вікторія Фінчук 594 66 38

UB
Міністерство енергетики України
№26/1.1-25.1-17502 від 03.11.2022
КЕП: Галущенко Г. В. 03.11.2022 16:24
3ED5083160DVC59B040000007CDD0600E0AE7A00
Сертифікат дійсний з 29.04.2022 10:07 до 29.04.2023 10:07

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження
Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного
використання на вугільних шахтах»**

I. Визначення проблеми

На сьогодні розрахунок кріплення дільничних виробок повторного використання здійснюється за галузевим стандартом СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони», затвердженим наказом Міністерства вугільної промисловості України від 09 листопада 2007 року № 494, який не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок.

Повторне використання дільничної виробки – це комплекс технологічних заходів, що забезпечує підтримання необхідного поперечного перерізу виробки і її безпечну експлуатацію при відпрацюванні двох суміжних лав. Через те значно зменшується загальна протяжність дільничних виробок, що сприяє зменшенню витрат на їх проведення і охорону, а також підвищенню швидкості підготовки нових лав. Тому повторне використання виробок є важливим фактором підвищення ефективності вуглевидобутку, зниження собівартості вугілля та забезпечення конкурентоспроможності національного виробника на фоні постійного зростання імпорту вугілля для забезпечення потреб енергетики.

Витрати на проведення, кріплення, охорону та ремонт гірничих виробок становлять 25%, а в деяких випадках збільшуються до 50% від собівартості видобутку вугілля. Металеве рамне кріплення, яке масово використовується на шахтах України, не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід. Незадовільний стан виробок є причиною низької продуктивності праці шахтарів, призводить до істотного зниження ефективності застосування потужної гірничої техніки, погіршення умов провітрювання виробок, збільшення травматизму при веденні гірничих робіт. До того ж, державні шахти України не мають коштів на придбання аروحного кріплення, що є однією з причин відставання з підготовки нових лав і, відповідно, низького вуглевидобутку.

Управління деформуванням породного масиву можна здійснити з використанням анкерного кріплення, яке дозволяє поліпшити показники міцності гірничих виробок, підвищити несучу здатність породного масиву і зменшити собівартість проведення виробок. Аналіз світового досвіду застосування анкерного кріплення на вугільних шахтах показує, що несуча

здатність більшості з відомих схем і конструкцій анкерного кріплення не дозволяє зберігати дільничні виробки для їх повторного використання, що вельми важливо для сучасних технологій вуглевидобутку.

Крім того, технологічний процес виїмки вугільного пласта усуває опору під підробленими породами покрівлі після проходу першої лави, в результаті чого відбувається їх розшарування і виникає асиметрія навантаження на кріплення виробки, що негативно позначається на її стані. Тому важливим є грамотний вибір засобів охорони дільничних виробок для повторного використання з врахуванням гірничо-геологічних умов їх розташування.

Таким чином, забезпечення стійкості дільничних виробок є актуальною проблемою. Застосування суб'єктами господарювання запропонованих в Інструкції способів і засобів підвищення ефективності кріплення і охорони дільничних виробок забезпечить їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа.

Тобто, протяжність дільничних виробок одного виїмкового стовпа довжиною, в середньому, 2000 м, скоротиться на 4000 м, що зменшить витрати на їх проведення і кріплення та прискорить підготовку нових виїмкових стовпів.

Інтенсифікація очисних робіт обумовлює збільшення навантаження на очисний вибій. При вже досягнутому значенні доцільної довжини лави зростає швидкість переміщення очисного вибою, що супроводжується зростанням об'ємів газовиділення. Стає виробничою необхідністю перехід на прямоточну вентиляцію очисного вибою. Підтримання необхідного перерізу виробки для повторного використання після проходу першої лави вимагає комплексу технічних рішень, які б відображали компроміс між вимогами геомеханічних критеріїв та технологічними і економічними можливостями вугільного підприємства.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки потребує нормативно-правового врегулювання.

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні не існує альтернативного регуляторного нормативно-правового акта для вирішення порушеного питання в повній мірі.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

- зменшення витрат суб'єктів господарювання на кріплення виробок шляхом зниження їх металоємності за рахунок впровадження сучасних технологій і матеріалів;
- підвищення стійкості дільничних виробок за рахунок впровадження рекомендації з вибору раціональних засобів охорони виробок в залежності від гірничо-геологічних умов їх розташування;
- забезпечення повторного використання дільничних виробок без їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа;
- підвищення продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок повторного використання дільничних виробок і скорочення термінів підготовки нових виїмкових стовпів.

III. Визначення та оцінки альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Як альтернативу до запропонованого регулювання можна розглянути збереження чинного регулювання зазначених питань, визначених СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони».

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Збереження ситуації, за якої: - Залишається технологія підтримання дільничних виробок, яка не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок. Вона передбачає застосування рамного кріплення, яке не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід в складних гірничо-геологічних умовах та забезпечити надійну стійкість виробок.

	<p>- Вибір параметрів кріплення виконують за прогнозним розрахунком зміщень U контуру виробки при відпрацюванні вугільної пачки потужністю m. При цьому значення коефіцієнта K_0 впливу типу засобів охорони на втрату стійкості дільничних виробок повторного використання дорівнює одиниці при всіх передбачених типах, окрім охоронних смуг, що будують з супутньої породи. Однак найбільш продуктивна стовпова система розробки вугільного родовища передбачає проведення дільничних виробок задалегідь до відробки вугільного пласта лавою. Тому за лавою супутньої породи від прохідницьких робіт немає і спорудження породних смуг вимагає здійснення додаткового технологічного процесу по її видобутку. Це стримує темп видобутку вугілля та економічно недоцільно, тому породні охоронні смуги майже не використовуються на високопродуктивних шахтах. Тобто, при даній методиці розрахунку кріплення дільничних виробок повторного використання, коефіцієнт K_0 не впливає на їх стійкість. Однак відомо, що тип і параметри застосовуваних засобів охорони здійснюють значний вплив на деформування дільничних виробок. Це призведе до суттєвих помилок при розрахунку параметрів кріплення.</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>- Покращення деформаційно-силових характеристик елементів комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробок повторного використання досягається не за рахунок збільшення їх вагогабаритних показників, а шляхом використання нових матеріалів та нетрадиційних технічних рішень. Закономірність зміни геомеханічних умов при наближенні кожної з лав обумовлює поетапне формування комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробки повторного використання. Якісний склад та кількісні характеристики елементів комбінованої охоронної конструкції визначаються сукупністю гірничо-геологічних умов, прийнятою технологією ведення гірничих робіт та економічними чинниками. В складних умовах передбачається підсилення рамно-анкерного кріплення шляхом підхоплення попередньо заанкерованої породної товщі в межах куполу обвалення до стійких ділянок породного масиву з використанням канатних анкерів глибокого закладання, які з'єднані прямою балкою із спецпрофілю. При цьому також вирішується завдання об'єднання опору всіх елементів кріплення.</p> <p>- Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок</p>

	<p>для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах. Вона передбачає підвищення точності розрахунків рамно-анкерного кріплення та вибору типів і параметрів застосовуваних засобів охорони дільничних виробок повторного використання. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, підвищенню ефективності вуглевидобутку та зниженню собівартості вугілля.</p>
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Вигоди не передбачаються.</p>	<p>При використанні рамного кріплення і неефективних засобів охорони виробок знижується прибутковість вуглевидобувних підприємств, що зменшує надходження в бюджет держави.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного</p>	<p>Вживання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить їх стійкість, що сприятиме підвищенню прибутковості вуглевидобувних підприємств та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p> <p>Належний стан дільничних виробок сприятиме</p>	<p>Додаткових витрат не потребує.</p>

використання на вугільних шахтах»	зниженню травматизму на вуглевидобувних підприємствах України.	
-----------------------------------	--	--

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Дія регуляторного акту на сферу інтересів громадян не поширюється.

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	30	-	-	-	30
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100%	0%	0%	0%	100%

Дія проекту акта поширюється на суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля у підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа (30 суб'єктів господарювання за даними Міненерго).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди не передбачаються. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, потребується проведення і кріплення нових виробок.	- Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті призводять до збільшення обсягів ремонтних робіт в дільничних виробках і унеможлиблює їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, що потребує значних фінансових витрат на проведення і кріплення

		<p>нових виробок.</p> <p>- Незадовільний стан дільничних виробок після проходу лави обумовлює необхідність застосування зворотноточної схеми провітрювання, яка обмежує продуктивність видобувних лав, в середньому, на рівні не більше 1000 т/добу за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Високі. Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоемності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. 	<p>Передбачаються додаткові витрати на анкерне кріплення, яке містить значно менше металу, ніж рамне кріплення, а тому суттєво дешевше.</p>

	<p>- Підвищення продуктивності вуглевидобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів.</p> <p>- Підвищення прибутковості вуглевидобувних підприємств за рахунок можливості застосування прямої схеми провітрювання, яка дозволяє підвищити продуктивність видобувних лав до 5000 т/добу і більше, за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.</p>	
Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Протяжність дільничних виробок при підготовці одного виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) складає 4500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 40000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $4500 \times 40000 = 180\,000\,000$ грн.</p> <p>Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $180\,000\,000 \times 2 \times 30 = 10\,800\,000\,000$ грн.</p>	
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>1. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $2500 \times 35000 = 87\,500\,000$ грн., Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $87\,500\,000 \times 2 \times 30 = 5\,250\,000\,000$ грн., тобто знизяться</p>	

	на 5 550 000 000 грн. в порівнянні з Альтернативою 1. 2. Вартість навчання персоналу та процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання – 99831,3 грн.
--	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	2	Низький бал. Свідчить про неможливість досягнення цілей державного регулювання. Проблема продовжуватиме існувати.
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»	3	Середній бал. Свідчить про те, що цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть). Однак при розташуванні виробки в складних гірничо-геологічних умовах може спостерігатися підняття порід її подошви, що потребує їх підривки. Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін вигоди для суб'єктів господарювання відсутні. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, знадобиться виконати ремонтні роботи з відновлення їх поперечного перетину та перекріплення.</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання залишаються на тому самому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті унеможливають повторне використання дільничних виробках, що потребує значних фінансових витрат при підготовці нових виїмкових стовпів. 	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення</p>	<p>Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання будуть зменшені.</p>	<p>Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існують не</p>

<p>стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоємності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. - Всі перелічені вище переваги забезпечать суттєве 		<p>будуть).</p>
--	---	--	-----------------

	<p>зменшення обсягів ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину виробок та усунуть необхідність їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа, а також сприятимуть підвищенню продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, зниженню собівартості вугілля та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p>		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Існування проблеми.</p>	<p>Ризиків не очікується.</p>

<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть.</p>	<p>Ризиків не очікується. Проект наказу є підзаконним актом.</p>
--	---	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Для розв'язання визначеної проблеми передбачається впровадження на вугільних шахтах методик кріплення і охорони дільничних виробок для повторного використання, які рекомендовані «Інструкцією з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах».

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання

а) дії центрального органу:

- розповсюдження «Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах» серед суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля в підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа.

б) дії суб'єктів господарювання:

- навчання працівників вугільних шахт технологіям спорудження комбінованого рамно-анкерного кріплення і засобів охорони гірничих виробок.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відсутні, оскільки не запроваджуються нові адміністративні збори і платежі.

Бюджетні витрати, що безпосередньо пов'язані з реалізацією акта, відсутні.

Додаткових витрат з державного бюджету не потребує.

Розрахунок витрат суб'єктів господарювання енергетичної галузі для великих та середніх здійснено у розділі III та у додатку 2 до аналізу регуляторного впливу.

Витрати вуглевидобувних підприємств значною мірою залежать від гірничо-геологічних та гірничотехнічних умов проведення та підтримання дільничних виробок для повторного використання, тому повинні розраховуватись для кожної шахти окремо.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії нормативно-правового акта не обмежений у часі, що дасть змогу вирішити проблемні питання.

Акт набуває чинності відповідно до законодавства – з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не передбачаються.

2) Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 30.

3) Розмір коштів та час, що витратиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта: 3 327,71 грн на 1 суб'єкта господарювання; час на навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах – 3 дні.

4) Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта середній, оскільки повідомлення про

оприлюднення проекту регуляторного акта та аналіз регуляторного впливу регуляторного акта розміщено на офіційному веб-сайті Міненерго.

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

- кількість ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину та перекріплення виробок під час їх експлуатації;
- кількість гірничих виробок, що збережені на повторне використання;
- кількість виїмкових стовпів, при відробці яких, завдяки збереженню виробки застосовується прямоточна схема провітрювання.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися Міністерством енергетики України статистичним методом.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюватимуться зі значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження. Методи проведення відстеження результативності – статистичний та наукові дослідження. Дані, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – стан дільничних виробок для повторного використання та продуктивність вуглевидобувних підприємств.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

« ____ » _____ 2022 року

Додаток 1 до аналізу
впливу регуляторного акта

ВИТРАТИ

**на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта**

Порядко вий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	<p>Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень 1. Навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах.</p> <p><i>Розрахунок: вартість навчання 1 особи у 2022 році - 900 грн. *1,218 (індекс споживчих цін на 2022 рік відповідно до прогнозу Міністерства фінансів України)*3 чоловіка (представників учбового навчального центру ІГТМ ім. М.С. Полякова НАН України, які здійснюють навчання)=3 288,6 грн. - витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за перший рік. Навчання проводиться одноразово, тому витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за п'ять років також складають 3 288,6 грн.</i></p> <p>2. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає 2 500х35 000 =87 500 000 грн. В середньому, один суб'єкт господарювання, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 1 суб'єкта господарювання за рік складають 87 500 000 x 2 = 175 000 000 грн.</p>	3 288,6	3 288,6
		175000000	875000000

2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше, гривень Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	39,11	39,11
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	175003327,71	875003327,71
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	30	30
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	5250099831,3	43750099831,3

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне	175003327,71	-	875003327,71

обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо			
--	--	--	--

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	Проект не передбачає зміни розмірів податкових надходжень	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів	-	-	-	-

державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)				
--	--	--	--	--

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	-	-	-	-

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-

**Аналіз регуляторного впливу
проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження
Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного
використання на вугільних шахтах»**

I. Визначення проблеми

На сьогодні розрахунок кріплення дільничних виробок повторного використання здійснюється за галузевим стандартом СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони», затвердженим наказом Міністерства вугільної промисловості України від 09 листопада 2007 року № 494, який не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок.

Повторне використання дільничної виробки – це комплекс технологічних заходів, що забезпечує підтримання необхідного поперечного перерізу виробки і її безпечну експлуатацію при відпрацюванні двох суміжних лав. Через те значно зменшується загальна протяжність дільничних виробок, що сприяє зменшенню витрат на їх проведення і охорону, а також підвищенню швидкості підготовки нових лав. Тому повторне використання виробок є важливим фактором підвищення ефективності вуглевидобутку, зниження собівартості вугілля та забезпечення конкурентоспроможності національного виробника на фоні постійного зростання імпорту вугілля для забезпечення потреб енергетики.

Витрати на проведення, кріплення, охорону та ремонт гірничих виробок становлять 25%, а в деяких випадках збільшуються до 50% від собівартості видобутку вугілля. Металеве рамне кріплення, яке масово використовується на шахтах України, не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід. Незадовільний стан виробок є причиною низької продуктивності праці шахтарів, призводить до істотного зниження ефективності застосування потужної гірничої техніки, погіршення умов провітрювання виробок, збільшення травматизму при веденні гірничих робіт. До того ж, державні шахти України не мають коштів на придбання арочного кріплення, що є однією з причин відставання з підготовки нових лав і, відповідно, низького вуглевидобутку.

Управління деформуванням породного масиву можна здійснити з використанням анкерного кріплення, яке дозволяє поліпшити показники міцності гірничих виробок, підвищити несучу здатність породного масиву і зменшити собівартість проведення виробок. Аналіз світового досвіду застосування анкерного кріплення на вугільних шахтах показує, що несуча

здатність більшості з відомих схем і конструкцій анкерного кріплення не дозволяє зберігати дільничні виробки для їх повторного використання, що вельми важливо для сучасних технологій вуглевидобутку.

Крім того, технологічний процес виїмки вугільного пласта усуває опору під підробленими породами покрівлі після проходу першої лави, в результаті чого відбувається їх розшарування і виникає асиметрія навантаження на кріплення виробки, що негативно позначається на її стані. Тому важливим є грамотний вибір засобів охорони дільничних виробок для повторного використання з врахуванням гірничо-геологічних умов їх розташування.

Таким чином, забезпечення стійкості дільничних виробок є актуальною проблемою. Застосування суб'єктами господарювання запропонованих в Інструкції способів і засобів підвищення ефективності кріплення і охорони дільничних виробок забезпечить їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа.

Тобто, протяжність дільничних виробок одного виїмкового стовпа довжиною, в середньому, 2000 м, скоротиться на 4000 м, що зменшить витрати на їх проведення і кріплення та прискорить підготовку нових виїмкових стовпів.

Інтенсифікація очисних робіт обумовлює збільшення навантаження на очисний вибій. При вже досягнутому значенні доцільної довжини лави зростає швидкість переміщення очисного вибою, що супроводжується зростанням об'ємів газовиділення. Стає виробничою необхідністю перехід на прямоточну вентиляцію очисного вибою. Підтримання необхідного перерізу виробки для повторного використання після проходу першої лави вимагає комплексу технічних рішень, які б відображали компроміс між вимогами геомеханічних критеріїв та технологічними і економічними можливостями вугільного підприємства.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки потребує нормативно-правового врегулювання.

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні не існує альтернативного регуляторного нормативно-правового акта для вирішення порушеного питання в повній мірі.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

- зменшення витрат суб'єктів господарювання на кріплення виробок шляхом зниження їх металоємності за рахунок впровадження сучасних технологій і матеріалів;
- підвищення стійкості дільничних виробок за рахунок впровадження рекомендації з вибору раціональних засобів охорони виробок в залежності від гірничо-геологічних умов їх розташування;
- забезпечення повторного використання дільничних виробок без їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа;
- підвищення продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок повторного використання дільничних виробок і скорочення термінів підготовки нових виїмкових стовпів.

III. Визначення та оцінки альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Як альтернативу до запропонованого регулювання можна розглянути збереження чинного регулювання зазначених питань, визначених СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони».

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Збереження ситуації, за якої: - Залишається технологія підтримання дільничних виробок, яка не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок. Вона передбачає застосування рамного кріплення, яке не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід в складних гірничо-геологічних умовах та забезпечити надійну стійкість виробок.

	<p>- Вибір параметрів кріплення виконують за прогнозним розрахунком зміщень U контуру виробки при відпрацюванні вугільної пачки потужністю m. При цьому значення коефіцієнта K_0 впливу типу засобів охорони на втрату стійкості дільничних виробок повторного використання дорівнює одиниці при всіх передбачених типах, окрім охоронних смуг, що будують з супутньої породи. Однак найбільш продуктивна стовпова система розробки вугільного родовища передбачає проведення дільничних виробок заздалегідь до відробки вугільного пласта лавою. Тому за лавою супутньої породи від прохідницьких робіт немає і спорудження породних смуг вимагає здійснення додаткового технологічного процесу по її видобутку. Це стримує темп видобутку вугілля та економічно недоцільно, тому породні охоронні смуги майже не використовуються на високопродуктивних шахтах. Тобто, при даній методиці розрахунку кріплення дільничних виробок повторного використання, коефіцієнт K_0 не впливає на їх стійкість. Однак відомо, що тип і параметри застосовуваних засобів охорони здійснюють значний вплив на деформування дільничних виробок. Це призведе до суттєвих помилок при розрахунку параметрів кріплення.</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>- Покращення деформаційно-силових характеристик елементів комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробок повторного використання досягається не за рахунок збільшення їх вагогабаритних показників, а шляхом використання нових матеріалів та нетрадиційних технічних рішень. Закономірність зміни геомеханічних умов при наближенні кожної з лав обумовлює поетапне формування комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробки повторного використання. Якісний склад та кількісні характеристики елементів комбінованої охоронної конструкції визначаються сукупністю гірничо-геологічних умов, прийнятою технологією ведення гірничих робіт та економічними чинниками. В складних умовах передбачається підсилення рамно-анкерного кріплення шляхом підхоплення попередньо заанкереної породної товщі в межах куполу обвалення до стійких ділянок породного масиву з використанням канатних анкерів глибокого закладання, які з'єднані прямою балкою із спецпрофілю. При цьому також вирішується завдання об'єднання опору всіх елементів кріплення.</p> <p>- Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок</p>

	<p>для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах. Вона передбачає підвищення точності розрахунків рамно-анкерного кріплення та вибору типів і параметрів застосовуваних засобів охорони дільничних виробок повторного використання. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, підвищенню ефективності вуглевидобутку та зниженню собівартості вугілля.</p>
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Вигоди не передбачаються.</p>	<p>При використанні рамного кріплення і неефективних засобів охорони виробок знижується прибутковість вуглевидобувних підприємств, що зменшує надходження в бюджет держави.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного</p>	<p>Вживання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить їх стійкість, що сприятиме підвищенню прибутковості вуглевидобувних підприємств та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p> <p>Належний стан дільничних виробок сприятиме</p>	<p>Додаткових витрат не потребує.</p>

використання на вугільних шахтах»	зниженню травматизму на вуглевидобувних підприємствах України.	
-----------------------------------	--	--

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Дія регуляторного акту на сферу інтересів громадян не поширюється.

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	30	-	-	-	30
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100%	0%	0%	0%	100%

Дія проекту акта поширюється на суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля у підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа (30 суб'єктів господарювання за даними Міненерго).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди не передбачаються. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, потребується проведення і кріплення нових виробок.	- Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті призводять до збільшення обсягів ремонтних робіт в дільничних виробках і унеможлиблює їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, що потребує значних фінансових витрат на проведення і кріплення

		<p>нових виробок.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Незадовільний стан дільничних виробок після проходу лави обумовлює необхідність застосування зворотноточної схеми провітрювання, яка обмежує продуктивність видобувних лав, в середньому, на рівні не більше 1000 т/добу за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Високі. Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоемності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. 	<p>Передбачаються додаткові витрати на анкерне кріплення, яке містить значно менше металу, ніж рамне кріплення, а тому суттєво дешевше.</p>

	<p>- Підвищення продуктивності вуглевидобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів.</p> <p>- Підвищення прибутковості вуглевидобувних підприємств за рахунок можливості застосування прямої схеми провітрювання, яка дозволяє підвищити продуктивність видобувних лав до 5000 т/добу і більше, за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.</p>	
Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
<p>Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Протяжність дільничних виробок при підготовці одного виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) складає 4500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 40000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $4500 \times 40000 = 180\,000\,000$ грн.</p> <p>Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $180\,000\,000 \times 2 \times 30 = 10\,800\,000\,000$ грн.</p>	
<p>Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>1. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $2500 \times 35000 = 87\,500\,000$ грн., Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $87\,500\,000 \times 2 \times 30 = 5\,250\,000\,000$ грн., тобто знизяться</p>	

	на 5 550 000 000 грн. в порівнянні з Альтернативою 1. 2. Вартість навчання персоналу та процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання – 99831,3 грн.
--	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	2	Низький бал. Свідчить про неможливість досягнення цілей державного регулювання. Проблема продовжуватиме існувати.
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»	3	Середній бал. Свідчить про те, що цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть). Однак при розташуванні виробки в складних гірничо-геологічних умовах може спостерігатися підняття порід її подошви, що потребує їх підривки. Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін вигоди для суб'єктів господарювання відсутні. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, знадобиться виконати ремонтні роботи з відновлення їх поперечного перетину та перекріплення.</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання залишаються на тому самому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті унеможливають повторне використання дільничних виробках, що потребує значних фінансових витрат при підготовці нових виїмкових стовпів. 	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення</p>	<p>Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання будуть зменшені.</p>	<p>Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існують не</p>

<p>стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоємності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. - Всі перелічені вище переваги забезпечать суттєве 		<p>будуть).</p>
--	---	--	-----------------

	<p>зменшення обсягів ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину виробок та усунуть необхідність їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа, а також сприятимуть підвищенню продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, зниженню собівартості вугілля та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p>		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Існування проблеми.</p>	<p>Ризиків не очікується.</p>

<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть.</p>	<p>Ризиків не очікується. Проект наказу є підзаконним актом.</p>
--	---	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Для розв'язання визначеної проблеми передбачається впровадження на вугільних шахтах методик кріплення і охорони дільничних виробок для повторного використання, які рекомендовані «Інструкцією з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах».

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання

а) дії центрального органу:

- розповсюдження «Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах» серед суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля в підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа.

б) дії суб'єктів господарювання:

- навчання працівників вугільних шахт технологіям спорудження комбінованого рамно-анкерного кріплення і засобів охорони гірничих виробок.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відсутні, оскільки не запроваджуються нові адміністративні збори і платежі.

Бюджетні витрати, що безпосередньо пов'язані з реалізацією акта, відсутні.

Додаткових витрат з державного бюджету не потребує.

Розрахунок витрат суб'єктів господарювання енергетичної галузі для великих та середніх здійснено у розділі III та у додатку 2 до аналізу регуляторного впливу.

Витрати вуглевидобувних підприємств значною мірою залежать від гірничо-геологічних та гірничотехнічних умов проведення та підтримання дільничних виробок для повторного використання, тому повинні розраховуватись для кожної шахти окремо.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії нормативно-правового акта не обмежений у часі, що дасть змогу вирішити проблемні питання.

Акт набуває чинності відповідно до законодавства – з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не передбачаються.

2) Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 30.

3) Розмір коштів та час, що витратиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта: 3 327,71 грн на 1 суб'єкта господарювання; час на навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах – 3 дні.

4) Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта середній, оскільки повідомлення про

оприлюднення проекту регуляторного акта та аналіз регуляторного впливу регуляторного акта розміщено на офіційному веб-сайті Міненерго.

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

- кількість ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину та перекріплення виробок під час їх експлуатації;
- кількість гірничих виробок, що збережені на повторне використання;
- кількість виїмкових стовпів, при відробці яких, завдяки збереженню виробки застосовується прямоточна схема провітрювання.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися Міністерством енергетики України статистичним методом.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюватимуться зі значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження. Методи проведення відстеження результативності – статистичний та наукові дослідження. Дані, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – стан дільничних виробок для повторного використання та продуктивність вуглевидобувних підприємств.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

« ____ » _____ 2022 року

Додаток 1 до аналізу
впливу регуляторного акта

ВИТРАТИ

**на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта**

Порядко вий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	<p>Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень 1. Навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах.</p> <p><i>Розрахунок: вартість навчання 1 особи у 2022 році - 900 грн. *1,218 (індекс споживчих цін на 2022 рік відповідно до прогнозу Міністерства фінансів України)*3 чоловіка (представників учбового навчального центру ІГТМ ім. М.С. Полякова НАН України, які здійснюють навчання)=3 288,6 грн. - витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за перший рік. Навчання проводиться одноразово, тому витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за п'ять років також складають 3 288,6 грн.</i></p> <p>2. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає 2 500х35 000 =87 500 000 грн. В середньому, один суб'єкт господарювання, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 1 суб'єкта господарювання за рік складають 87 500 000 x 2 = 175 000 000 грн.</p>	3 288,6	3 288,6
		175000000	875000000

2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше, гривень Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	39,11	39,11
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	175003327,71	875003327,71
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	30	30
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	5250099831,3	43750099831,3

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне	175003327,71	-	875003327,71

обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо			
--	--	--	--

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	Проект не передбачає зміни розмірів податкових надходжень	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів	-	-	-	-

державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)				
--	--	--	--	--

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	-	-	-	-

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ
(Міненерго)

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mre.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Державна регуляторна служба
України

***Про погодження проєкту наказу
Міненерго «Про затвердження Інструкції
з забезпечення стійкості дільничних виробок
для повторного використання на вугільних
шахтах»***

Міністерство енергетики надсилає доопрацьований аналіз регуляторного впливу до проєкту наказу «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах», який був надісланий до Державної регуляторної служби України листом від 11.10.2022 № 26/1.1-25.1-15046.

Додатки: на 20 арк. в 1 прим.

Міністр

Герман ГАЛУЩЕНКО

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження
Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного
використання на вугільних шахтах»**

I. Визначення проблеми

На сьогодні розрахунок кріплення дільничних виробок повторного використання здійснюється за галузевим стандартом СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони», затвердженим наказом Міністерства вугільної промисловості України від 09 листопада 2007 року № 494, який не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок.

Повторне використання дільничної виробки – це комплекс технологічних заходів, що забезпечує підтримання необхідного поперечного перерізу виробки і її безпечну експлуатацію при відпрацюванні двох суміжних лав. Через те значно зменшується загальна протяжність дільничних виробок, що сприяє зменшенню витрат на їх проведення і охорону, а також підвищенню швидкості підготовки нових лав. Тому повторне використання виробок є важливим фактором підвищення ефективності вуглевидобутку, зниження собівартості вугілля та забезпечення конкурентоспроможності національного виробника на фоні постійного зростання імпорту вугілля для забезпечення потреб енергетики.

Витрати на проведення, кріплення, охорону та ремонт гірничих виробок становлять 25%, а в деяких випадках збільшуються до 50% від собівартості видобутку вугілля. Металеве рамне кріплення, яке масово використовується на шахтах України, не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід. Незадовільний стан виробок є причиною низької продуктивності праці шахтарів, призводить до істотного зниження ефективності застосування потужної гірничої техніки, погіршення умов провітрювання виробок, збільшення травматизму при веденні гірничих робіт. До того ж, державні шахти України не мають коштів на придбання аروحного кріплення, що є однією з причин відставання з підготовки нових лав і, відповідно, низького вуглевидобутку.

Управління деформуванням породного масиву можна здійснити з використанням анкерного кріплення, яке дозволяє поліпшити показники міцності гірничих виробок, підвищити несучу здатність породного масиву і зменшити собівартість проведення виробок. Аналіз світового досвіду застосування анкерного кріплення на вугільних шахтах показує, що несуча

здатність більшості з відомих схем і конструкцій анкерного кріплення не дозволяє зберігати дільничні виробки для їх повторного використання, що вельми важливо для сучасних технологій вуглевидобутку.

Крім того, технологічний процес виїмки вугільного пласта усуває опору під підробленими породами покрівлі після проходу першої лави, в результаті чого відбувається їх розшарування і виникає асиметрія навантаження на кріплення виробки, що негативно позначається на її стані. Тому важливим є грамотний вибір засобів охорони дільничних виробок для повторного використання з врахуванням гірничо-геологічних умов їх розташування.

Таким чином, забезпечення стійкості дільничних виробок є актуальною проблемою. Застосування суб'єктами господарювання запропонованих в Інструкції способів і засобів підвищення ефективності кріплення і охорони дільничних виробок забезпечить їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа.

Тобто, протяжність дільничних виробок одного виїмкового стовпа довжиною, в середньому, 2000 м, скоротиться на 4000 м, що зменшить витрати на їх проведення і кріплення та прискорить підготовку нових виїмкових стовпів.

Інтенсифікація очисних робіт обумовлює збільшення навантаження на очисний вибій. При вже досягнутому значенні доцільної довжини лави зростає швидкість переміщення очисного вибою, що супроводжується зростанням об'ємів газовиділення. Стає виробничою необхідністю перехід на прямоточну вентиляцію очисного вибою. Підтримання необхідного перерізу виробки для повторного використання після проходу першої лави вимагає комплексу технічних рішень, які б відображали компроміс між вимогами геомеханічних критеріїв та технологічними і економічними можливостями вугільного підприємства.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	+
Держава	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	-	+

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта, є важливою і не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки потребує нормативно-правового врегулювання.

Проблема, яку пропонується врегулювати в результаті прийняття регуляторного акта не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки на сьогодні не існує альтернативного регуляторного нормативно-правового акта для вирішення порушеного питання в повній мірі.

II. Цілі державного регулювання

Основними цілями державного регулювання є:

- зменшення витрат суб'єктів господарювання на кріплення виробок шляхом зниження їх металоємності за рахунок впровадження сучасних технологій і матеріалів;
- підвищення стійкості дільничних виробок за рахунок впровадження рекомендації з вибору раціональних засобів охорони виробок в залежності від гірничо-геологічних умов їх розташування;
- забезпечення повторного використання дільничних виробок без їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа;
- підвищення продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок повторного використання дільничних виробок і скорочення термінів підготовки нових виїмкових стовпів.

III. Визначення та оцінки альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Як альтернативу до запропонованого регулювання можна розглянути збереження чинного регулювання зазначених питань, визначених СОУ 10.1.0018590.011:2007 «Підготовчі виробки на пологих пластах. Вибір кріплення, способів і засобів охорони».

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Збереження ситуації, за якої: - Залишається технологія підтримання дільничних виробок, яка не враховує нові досягнення науки і техніки в сфері комбінованого рамно-анкерного кріплення та засобів охорони дільничних виробок. Вона передбачає застосування рамного кріплення, яке не має необхідної несучої здатності, тому не може блокувати розвиток руйнування і деформацію приконтурних порід в складних гірничо-геологічних умовах та забезпечити надійну стійкість виробок.

	<p>- Вибір параметрів кріплення виконують за прогнозним розрахунком зміщень U контуру виробки при відпрацюванні вугільної пачки потужністю m. При цьому значення коефіцієнта K_0 впливу типу засобів охорони на втрату стійкості дільничних виробок повторного використання дорівнює одиниці при всіх передбачених типах, окрім охоронних смуг, що будують з супутньої породи. Однак найбільш продуктивна стовпова система розробки вугільного родовища передбачає проведення дільничних виробок заздалегідь до відробки вугільного пласта лавою. Тому за лавою супутньої породи від прохідницьких робіт немає і спорудження породних смуг вимагає здійснення додаткового технологічного процесу по її видобутку. Це стримує темп видобутку вугілля та економічно недоцільно, тому породні охоронні смуги майже не використовуються на високопродуктивних шахтах. Тобто, при даній методиці розрахунку кріплення дільничних виробок повторного використання, коефіцієнт K_0 не впливає на їх стійкість. Однак відомо, що тип і параметри застосовуваних засобів охорони здійснюють значний вплив на деформування дільничних виробок. Це призведе до суттєвих помилок при розрахунку параметрів кріплення.</p>
<p>Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>- Покращення деформаційно-силових характеристик елементів комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробок повторного використання досягається не за рахунок збільшення їх вагогабаритних показників, а шляхом використання нових матеріалів та нетрадиційних технічних рішень. Закономірність зміни геомеханічних умов при наближенні кожної з лав обумовлює поетапне формування комбінованої охоронної конструкції для підтримання виробки повторного використання. Якісний склад та кількісні характеристики елементів комбінованої охоронної конструкції визначаються сукупністю гірничо-геологічних умов, прийнятою технологією ведення гірничих робіт та економічними чинниками. В складних умовах передбачається підсилення рамно-анкерного кріплення шляхом підхоплення попередньо заанкерованої породної товщі в межах куполу обвалення до стійких ділянок породного масиву з використанням канатних анкерів глибокого закладання, які з'єднані прямою балкою із спецпрофілю. При цьому також вирішується завдання об'єднання опору всіх елементів кріплення.</p> <p>- Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок</p>

	<p>для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах. Вона передбачає підвищення точності розрахунків рамно-анкерного кріплення та вибору типів і параметрів застосовуваних засобів охорони дільничних виробок повторного використання. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, підвищенню ефективності вуглевидобутку та зниженню собівартості вугілля.</p>
--	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Вигоди не передбачаються.</p>	<p>При використанні рамного кріплення і неефективних засобів охорони виробок знижується прибутковість вуглевидобувних підприємств, що зменшує надходження в бюджет держави.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного</p>	<p>Вживання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить їх стійкість, що сприятиме підвищенню прибутковості вуглевидобувних підприємств та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p> <p>Належний стан дільничних виробок сприятиме</p>	<p>Додаткових витрат не потребує.</p>

використання на вугільних шахтах»	зниженню травматизму на вуглевидобувних підприємствах України.	
-----------------------------------	--	--

2.2. Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Дія регуляторного акту на сферу інтересів громадян не поширюється.

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	30	-	-	-	30
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	100%	0%	0%	0%	100%

Дія проекту акта поширюється на суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля у підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа (30 суб'єктів господарювання за даними Міненерго).

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди не передбачаються. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, потребується проведення і кріплення нових виробок.	- Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті призводять до збільшення обсягів ремонтних робіт в дільничних виробках і унеможлиблює їх повторне використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, що потребує значних фінансових витрат на проведення і кріплення

		<p>нових виробок.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Незадовільний стан дільничних виробок після проходу лави обумовлює необхідність застосування зворотноточної схеми провітрювання, яка обмежує продуктивність видобувних лав, в середньому, на рівні не більше 1000 т/добу за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Високі. Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоемності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. 	<p>Передбачаються додаткові витрати на анкерне кріплення, яке містить значно менше металу, ніж рамне кріплення, а тому суттєво дешевше.</p>

	<p>- Підвищення продуктивності вуглевидобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів.</p> <p>- Підвищення прибутковості вуглевидобувних підприємств за рахунок можливості застосування прямої схеми провітрювання, яка дозволяє підвищити продуктивність видобувних лав до 5000 т/добу і більше, за вимогами Правил безпеки по газовому фактору.</p>	
Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень	
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Протяжність дільничних виробок при підготовці одного виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) складає 4500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 40000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $4500 \times 40000 = 180\,000\,000$ грн.</p> <p>Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $180\,000\,000 \times 2 \times 30 = 10\,800\,000\,000$ грн.</p>	
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>1. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає $2500 \times 35000 = 87\,500\,000$ грн., Існує 30 суб'єктів господарювання, кожен з яких, в середньому, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Витрати 30 суб'єктів господарювання на проведення і кріплення дільничних виробок за 1 рік складають $87\,500\,000 \times 2 \times 30 = 5\,250\,000\,000$ грн., тобто знизяться</p>	

	на 5 550 000 000 грн. в порівнянні з Альтернативою 1. 2. Вартість навчання персоналу та процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання – 99831,3 грн.
--	---

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін	2	Низький бал. Свідчить про неможливість досягнення цілей державного регулювання. Проблема продовжуватиме існувати.
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»	3	Середній бал. Свідчить про те, що цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть). Однак при розташуванні виробки в складних гірничо-геологічних умовах може спостерігатися підняття порід її подошви, що потребує їх підривки. Інструкція з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах розроблена відповідно до Гірничого закону України, Правил безпеки у вугільних шахтах, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 22.03.2010 № 62, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 17 червня 2010 року за № 398/17693 та інших нормативно-правових актів, що діють на вугільних підприємствах.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
<p>Альтернатива 1.</p> <p>Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін вигоди для суб'єктів господарювання відсутні. Після відробки першого виїмкового стовпа дільничні виробки знаходяться в незадовільному стані для їх використання при відробці суміжного виїмкового стовпа, знадобиться виконати ремонтні роботи з відновлення їх поперечного перетину та перекріплення.</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання залишаються на тому самому рівні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Рамне кріплення є металоємним, що обумовлює значні фінансові витрати у зв'язку з високою вартістю металу. - Низька несуча здатність рамного кріплення та суттєва похибка при розрахунку його параметрів в результаті унеможливають повторне використання дільничних виробках, що потребує значних фінансових витрат при підготовці нових виїмкових стовпів. 	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін проблема продовжуватиме існувати, що не забезпечить досягнення поставленої мети.</p>
<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення</p>	<p>Використання Інструкції при виборі типу і розрахунку параметрів кріплення дільничних виробок для повторного використання забезпечить:</p>	<p>Сумарні витрати суб'єктів господарювання будуть зменшені.</p>	<p>Цілі прийняття регуляторного акта будуть досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існують не</p>

<p>стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Збільшення стійкості виробок за рахунок впровадження комбінованого рамно-анкерного кріплення. - Скорочення витрат на кріплення виробок за рахунок зменшення його металоємності шляхом використання рамно-анкерного кріплення, яке дозволяє знизити щільність встановлення рам. - Рекомендації з вибору засобів охорони з врахуванням гірничо-геологічних умов розташування виробок дозволять підвищити їх стійкість. - Зниження витрат на проведення і кріплення виробок за рахунок зменшення їх загальної протяжності шляхом повторного використання при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа. - Всі перелічені вище переваги забезпечать суттєве 		<p>будуть).</p>
--	---	--	-----------------

	<p>зменшення обсягів ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину виробок та усунуть необхідність їх перекріплення після відробки першого виїмкового стовпа, а також сприятимуть підвищенню продуктивності і прибутковості вугледобувних підприємств за рахунок прискорення підготовки нових виїмкових стовпів. Це сприятиме поліпшенню рівня безпеки на гірничих підприємствах, зниженню собівартості вугілля та збільшенню надходжень в бюджет держави.</p>		
--	---	--	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
<p>Альтернатива 1. Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Існування проблеми.</p>	<p>Ризиків не очікується.</p>

<p>Альтернатива 2.</p> <p>Прийняття проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах»</p>	<p>Усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть.</p>	<p>Ризиків не очікується. Проект наказу є підзаконним актом.</p>
--	---	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта

Для розв'язання визначеної проблеми передбачається впровадження на вугільних шахтах методик кріплення і охорони дільничних виробок для повторного використання, які рекомендовані «Інструкцією з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах».

2. Організаційні заходи для впровадження регулювання

а) дії центрального органу:

- розповсюдження «Інструкції з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах» серед суб'єктів енергетики, діяльність яких пов'язана з видобутком вугілля в підземних умовах з повторним використанням дільничних виробок при відпрацюванні суміжного виїмкового стовпа.

б) дії суб'єктів господарювання:

- навчання працівників вугільних шахт технологіям спорудження комбінованого рамно-анкерного кріплення і засобів охорони гірничих виробок.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відсутні, оскільки не запроваджуються нові адміністративні збори і платежі.

Бюджетні витрати, що безпосередньо пов'язані з реалізацією акта, відсутні.

Додаткових витрат з державного бюджету не потребує.

Розрахунок витрат суб'єктів господарювання енергетичної галузі для великих та середніх здійснено у розділі III та у додатку 2 до аналізу регуляторного впливу.

Витрати вуглевидобувних підприємств значною мірою залежать від гірничо-геологічних та гірничотехнічних умов проведення та підтримання дільничних виробок для повторного використання, тому повинні розраховуватись для кожної шахти окремо.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії нормативно-правового акта не обмежений у часі, що дасть змогу вирішити проблемні питання.

Акт набуває чинності відповідно до законодавства – з дня його опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Прогнозними значеннями показників результативності регуляторного акта є:

1) Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних із дією акта – не передбачаються.

2) Кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акта – 30.

3) Розмір коштів та час, що витратиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта: 3 327,71 грн на 1 суб'єкта господарювання; час на навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах – 3 дні.

4) Рівень поінформованості суб'єктів господарювання з основних положень регуляторного акта середній, оскільки повідомлення про

оприлюднення проекту регуляторного акта та аналіз регуляторного впливу регуляторного акта розміщено на офіційному веб-сайті Міненерго.

Показниками результативності дії регуляторного акта є:

- кількість ремонтних робіт з відновлення поперечного перетину та перекріплення виробок під час їх експлуатації;
- кількість гірничих виробок, що збережені на повторне використання;
- кількість виїмкових стовпів, при відробці яких, завдяки збереженню виробки застосовується прямоточна схема провітрювання.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитися Міністерством енергетики України статистичним методом.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено після набрання чинності цим регуляторним актом, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта;

повторне відстеження результативності – через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом;

періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.

Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюватимуться зі значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження. Методи проведення відстеження результативності – статистичний та наукові дослідження. Дані, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – стан дільничних виробок для повторного використання та продуктивність вуглевидобувних підприємств.

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

« ____ » _____ 2022 року

Додаток 1 до аналізу
впливу регуляторного акта

ВИТРАТИ

**на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта**

Порядко вий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	<p>Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень 1. Навчання посадових осіб суб'єктів господарювання (гірничих підприємств) правилам проведення робіт з забезпечення стійкості дільничних виробок для повторного використання на вугільних шахтах.</p> <p><i>Розрахунок: вартість навчання 1 особи у 2022 році - 900 грн. *1,218 (індекс споживчих цін на 2022 рік відповідно до прогнозу Міністерства фінансів України)*3 чоловіка (представників учбового навчального центру ІГТМ ім. М.С. Полякова НАН України, які здійснюють навчання)=3 288,6 грн. - витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за перший рік. Навчання проводиться одноразово, тому витрати на 1 суб'єкта господарювання великого підприємництва за п'ять років також складають 3 288,6 грн.</i></p> <p>2. За рахунок повторного використання конвеєрної виробки в якості вентиляційної при підготовці нового виїмкового стовпа (в середньому, довжиною 2000 м і шириною 250 м) протяжність дільничних виробок скоротиться на 2000 м і складатиме 2500 м, а вартість їх проведення і кріплення – 35 000 грн/м.п. Вартість проведення і кріплення дільничних виробок одного виїмкового стовпа складає 2 500х35 000 =87 500 000 грн. В середньому, один суб'єкт господарювання, за рік відробляє 2 виїмкових стовпа. Тобто витрати 1 суб'єкта господарювання за рік складають 87 500 000 x 2 = 175 000 000 грн.</p>	3 288,6	3 288,6
		175000000	875000000

2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	-	-
8.	Інше, гривень Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання	39,11	39,11
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	175003327,71	875003327,71
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	30	30
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	5250099831,3	43750099831,3

Розрахунок відповідних витрат на одного суб'єкта господарювання

Вид витрат	У перший рік	Періодичні (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне	175003327,71	-	875003327,71

обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо			
--	--	--	--

Вид витрат	Витрати на сплату податків та зборів (змінених/нововведених) (за рік)	Витрати за п'ять років
Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів)	Проект не передбачає зміни розмірів податкових надходжень	-

Вид витрат	Витрати* на ведення обліку, підготовку та подання звітності (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій за рік	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам (витрати часу персоналу)	-	-	-	-

* Вартість витрат, пов'язаних із підготовкою та поданням звітності державним органам, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації).

Вид витрат	Витрати* на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) (за рік)	Витрати на оплату штрафних санкцій та усунення виявлених порушень (за рік)	Разом за рік	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів	-	-	-	-

державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо)				
--	--	--	--	--

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю), визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації.

Вид витрат	Витрати на проходження відповідних процедур (витрати часу, витрати на експертизи, тощо)	Витрати безпосередньо на дозволи, ліцензії, сертифікати, страхові поліси (за рік - стартовий)	Разом за рік (стартовий)	Витрати за п'ять років
Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо)	-	-	-	-

Вид витрат	За рік (стартовий)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо)	-	-	-

Вид витрат	Витрати на оплату праці додатково найманого персоналу (за рік)	Витрати за п'ять років
Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу	-	-